

king tot tal van details. Men kan voor de geschiedenis van het Chiliasme raadplegen het art. *Chiliasmus* van Semisch-Bratke in PRE³, III, 805 v.v., en vooral D. H. Kromminga, *The millennium in the Church*, Grand Rapids 1945. Zie voorts H. Hoekstra, *Bijdrage tot de kennis en de beoordeeling van het Chiliasme*, Kampen 1903; K. Dijk, *Het Rijk der duizend jaren*, Kampen 1933; W. H. Rutgers, *Premillennialism in America*, W. J. Grier, *The Momentous Event*, Belfast 1945. Een eigenaardige vorm van Chiliasme is opgetreden in het Dispensationalisme, dat men het best kan leren kennen uit *The Scofield reference Bible*, die met name in Amerika zeer verbreid is en in tal van Bijbelgetrouwe kringen schier even autoritatief wordt geacht als de Bijbel zelf. Men zie daarover mijn art. *Het Dispensationalisme in Amerika*, in *Gereformeerd Theologisch Tijdschrift*, XLVIIe Jaargang, blz. 2—16. Vgl. ook Oswald T. Allis, *Prophecy and the Church*, Philadelphia 1945. Een geheel eigen type van Chiliasme wordt geboden door Kromminga in zijn *The Millennium, its nature, function and relation to the consummation of the world*, Grand Rapids 1948.

⁴⁷⁾ Zoals de overgrote meerderheid van Premillennarians aannemen, vgl. Rutgers, a. w. blz. 193 v.

⁴⁸⁾ Zie Rutgers, a. w. blz. 198. *The Scofield reference Bible* tekent bij Ezech. 45 : 19 aan: „Doubtless these offerings will be memorial, looking back to the cross, as the offerings under the old covenant were anticipatory, looking forward to the cross”; hier wordt dus beslist verwacht, dat de offerdienst bij het in Palestina teruggekeerde Israël weer plaats zal vinden, maar uit het „memorial, looking back to the cross” blijkt ook duidelijk, dat aan een bekering tot Christus wordt gedacht. Ook Berkhoff, *De Christusregering*, blz. 168 v. houdt het voor zeker dat de tempel zal herbouwd worden. Andere Chiliasten durfden echter zover niet gaan, zie mijn art. *Ezechiël's Herstellingsvisioen* in *Geref. Theol. Tijdschrift*, XIIIe Jaargang, blz. 456.

⁴⁹⁾ Zo zegt Johannes de Heer, *Het 1000-jarig rijk*, Zeist z.j., blz. 39: „Het Koninkrijk over Israël houdt verband met de wederherstelling aller dingen” en „de wedergeboorte van Israël is onlosmakelijk verbonden aan de wederoprichting aller dingen.” *The Scofield reference Bible* tekent bij Rom. 11 : 26 aan: „According to the prophets, Israel, regathered from all nations, restored to her own land and converted, is yet to have her greatest earthly exaltation and glory”; en bij Zach. 12 : 8: „the kingdom is to be established first over regathered, restored and converted Israel.”

⁵⁰⁾ Theod. Herzl, *Der Judenstaat*², Leipzig u. Wien 1896, blz. 57.

⁵¹⁾ Vgl. ook a. w. blz. 75.

⁵²⁾ A. w. blz. 47, 85.

⁵³⁾ A. w. blz. 62.

⁵⁴⁾ A. w. blz. 75 v.

⁵⁵⁾ Deze vertaling ontleen ik aan *De Joodse Wachter* van 6 Mei 1949.

⁵⁶⁾ In het Hebreeuwse origineel staat בצור ישראל; het Nieuw